

15/00948-1

På vegne av legene ved Hemsedal legekantor
Øystein Husby
Hemsedal legekantor
3560 Hemsedal
Tlf: 31408900

Dato 140515

Forslag om tildeling av Kongens fortjenestemedalje til doktor Harald Lystad

Vi foreslår med dette tildeling av Kongens fortjenestemedalje til doktor Harald Lystad.

Harald Lystad er født den 21.11.44 og bor i Stupulvegen 12, 3560 Hemsedal

Bakgrunn for søknaden

Kandidaten har gjennom et langt liv som lege i Hemsedal ytt en innsats som er langt over det en vanligvis kan forvente, både i hjemkommunen men også i nasjonal skadeforebyggende sammenheng.

Yrkesinnsats

Cand.med. ved Universitetet i Bergen, 1970

Distriktslege i Lofoten, 1971-1975.

Distriktslege i Hemsedal, 1975-1984

Kommunelege i Hemsedal, 1984-d.d.

Spesialist i allmenntilleggsmedisin, 1985.

Spesialist i samfunnsmedisin, 1987.

Kandidaten er også flyger og godkjent flylege.

Kandidaten var eneste lege i Hemsedal kommune fra 1975-1986. 15. mars 2015 rundet han 40 år som lege i Hemsedal. Kandidaten regnes som en av Norges fremste eksperter på skiskader. Han har deltatt ved de fleste internasjonale skiskadekonferansene, også som foreleser. Han har også vært foreleser ved en rekke kurs, blant annet i spesialistutdanningen av allmenntilleggsleger.

Fra begynnelsen av 1980-årene har kandidaten ført et omfattende skiskaderegister. Materialet har ført til flere artikler om skiskader, og har ellers vært brukt i skadeforebyggende hensikt. Kandidaten bidro sterkt til at Hemsedal var det første skisenteret i Norge som lånte ut gratis hjelmer, og senere også håndleddsbeskyttere. Det har i alle år vært en tett dialog mellom kandidaten og skisenteret for å stadig forbedre det skadeforebyggende arbeidet. Kandidaten har spesielt vært en forkjemper for barns skisikkerhet. Han har i sterk grad bidratt til at Hemsedal skisenter har hatt en svært kompetent skipatrolje som forebygger og behandler skiskader. Det holdes jevnlig møter og kurs på kandidatens fritid for å vedlikeholde kompetansen og det gode samarbeidet.

Som kommuneoverlege har kandidaten, med kommunehelsetjenesteloven i hånd, grepet inn og stoppet arrangement eller fått gjennomslag for utvidede sikkerhetstiltak. Hans innsats i det skadeforebyggende arbeidet har sannsynligvis spart både enkeltpersoner og samfunnet for mange alvorlige skader og kanskje også dødsfall. Når det gjelder behandling av skiskader, har kandidaten stadig tatt i bruk nye behandlingsmetoder. Som eksempel kan nevnes tidlig bruk av smertelindring ved nerveblokkader, noe som har gjort lange pasienttransporter mindre smertefulle. Kandidaten har også vært på stadig søken etter å kunne behandle flest mulig pasienter ute i distriktet, til besparelse

bære for pasienten og samfunnet. Flere ganger har han demontert røntgenapparatet, lagt det bak i bilen, og montert det opp igjen i stua til pasienten dersom pasienten var for dårlig til å kunne komme seg til legekontoret. Deretter fremkalte han bildene på legekontoret og vurderte om det var et brudd som trengte behandling.

Kandidaten har vært en pioner også på andre områder. Han var den første nordmannen som fikk mobiltelefon. Hovedhensikten var å være lettere tilgjengelig i legevaksarbeidet. Han sørget også for at Hemsedal var et av de første stedene i Norge som fikk hjertestarter (utenfor sykehus). Det har reddet liv. Hemsedal er blant de få allmennlegekontorene i Norge som har hatt både respirator, lystgass, infusjonspumper, sjokkbukser og trepanasjonsutstyr (for å borre hull i hodet ved intrakraniell blødning). Dette kommer i tillegg til røntgen, ultralyd og annet mer vanlig utstyr.

En stadig frustrasjon har vært kontroller som sykehusene stadig setter opp uten å tenke på at kontrollene like godt kunne vært gjort på legekontoret i Hemsedal. Dette gjelder også behandling, for eksempel injeksjoner av legemidler som vanligvis gjøres på sykehus, men som like godt kunne vært gjort av en interessert allmennlege. Med over 2 timer til nærmeste sykehus utgjør dette en stor forskjell for pasientene, samt en stor samfunnsøkonomisk gevinst.

Med sin tydelige stemme har han ikke vært redd for å si fra når han har sett urett eller feilvurderinger, om det er lokalt eller sentralt. Han har jevnlig ropt varsku når ambulanseberedskapen i Hallingdal har stått i fare for å bli nedskåret. I et år med trang kommuneøkonomi i Hemsedal gikk han frivillig ned 50 000 kroner i lønn for å redde svømmeoppdrettingen og bidret kommuneposten.

Kandidaten har vært sykehjemslege på Bygdaheimen i snart 40 år. Han er nesten alltid tilgjengelig på telefon utenom arbeidstid og har stilt opp både tidlig og sent. Pasientens beste har vært hans mål og motivasjon. Dette har bidratt til at det er svært få henvendelser til legevakten, og svært få innleggelsler til sykehus, fra Bygdaheimen. Det finnes tallrike eksempler på at kandidaten har reist innom sykehuset når han vet at noen av hans pasienter er innlagt. Tallrike er også de uoppfordrede hjemmebesøkene og de ekstra telefonsamtalene til pasient eller pårørende ved alvorlig sykdom eller skade.

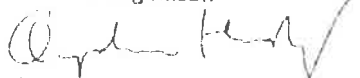
Utmerkelser

- 1985: Fylkeslegens pris for forebyggende helsearbeid
- Storebrand-prisen for skadeforebyggende arbeid i idretten
- 2007: Kåret til "Årets Løvetann" av Norsk forening for Allmennmedisin.
- 2014: Hemsedal Kommunes Kulturpris

Frivillig arbeid

Kandidaten har vært aktiv i Hemsedal Idrettslag både som trener og som arrangementsansvarlig ved nasjonale og internasjonale renn. Han var med i etableringen av «Folk i form» løypene, for bedre helse og som trivselstiltak for fastboende og turister. Han har vært leder og ildsjel i Hemsedal Golfklubb i 20 år. Han var også initiativtaker til Ole Johans minneturnering som har samlet inn betydelige beløp til Kreftforeningen.

Med vennlig hilsen

Øystein Husby